

UCHWAŁA NR LXXVII/643/23
RADY MIEJSKIEJ W KORONOWIE

z dnia 26 kwietnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”, za okres 2021 - 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2021 – 2022 „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koronowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Koronowie

Bogusław Jerzy Guziński

Załącznik do uchwały Nr LXXVII/643/23
Rady Miejskiej w Koronowie wie
z dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Koronowo” Na lata 2021 - 2024 za okres 2021 - 2022

Koronowo 2023

I Podstawa prawna realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2021 – 2024 Miasta i Gminy Koronowo”.

„Gminny program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Koronowo” jest dokumentem, który nakreśla kierunki współpracy samorządu gminnego, właścicieli obiektów zabytkowych i Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Tworzy ponadto politykę administracyjną w zakresie działań na rzecz zachowania, rewitalizacji i promocji zachowania zabytków i dziedzictwa kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe miasta i gminy Koronowo.

Aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 840). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Rada Miejska w Koronowie w dniu 23 grudnia 2020 roku Uchwałą Nr XXXIII/287/20 przyjęła „Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”. Dokument został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 18 stycznia 2021 r., poz. 372.

Zarządzeniem Nr OR-S.0050.183.2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. Burmistrz Koronowa przyjął Gminną Ewidencję Zabytków Miasta i Gminy Koronowo. Wykaz obiektów i stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do niniejszego zarządzenia. W wykazie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo w zał. nr 1, ujętych jest **739 obiektów zabytkowych**, w tym układy urbanistyczne, zespoły obiektów sakralnych, nieruchomości, parki, cmentarze, obiekty kolejowe i kapliczki, oraz w zał. nr 2, **1326 stanowisk archeologicznych**.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami, które przedstawia radzie gminy. Opracowane sprawozdanie obejmuje lata 2021 – 2022.

II Zakres realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Koronowo”.

Głównym celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta i gminy Koronowo na lata 2021-2024 jest dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego z zachowaniem krajobrazu kulturowego miasta i gminy oraz zainicjowanie procesów zmierzających do wzmocnienia świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli obiektów zabytkowych co do ważności dziedzictwa kulturowego i szczególnej wartości obiektów zabytkowych dla wzmocnienia tożsamości i rozwoju gminy.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Koronowo określa trzy kluczowe priorytety programu:

Priorytet 1. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Priorytet 2. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Priorytet 3. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

Priorytet I

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Postulaty ochrony i świadomego kształtowania krajobrazu kulturowego uwzględniają następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest jedynym dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla obszaru całej gminy określającym jej politykę przestrzenną. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, a wprowadzenie przyjętych w nim zapisów do obiegu prawnego następuje poprzez ustalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się szczególnie ochronę:

- a) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- b) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,

c) parków kulturowych.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo przyjęte przez Radę Miejską w Koronowie uchwałą Nr XXXIX/440/09 z dnia 30 września 2009 roku, uwzględnia główne cele, zasady i zadania polityki przestrzennej, jak również instrumenty jej realizacji wobec środowiska kulturowego. Studium formułuje szereg ustaleń szczegółowych, których celem jest ochrona pod względem historyczno-kulturowym obszaru miasta i gminy oraz ujęte są wytyczne dla poszczególnych stref konserwatorskich. Uchwałą Nr VII/70/15 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 25 marca 2015 roku przystąpiono do sporządzenia nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Koronowo.

Gmina nie podjęła uchwały o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktami prawa miejscowego, uchwalanymi przez Radę Miejską, które ustalają przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określają w szczególności zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniają ochronę dziedzictwa kulturowego, krajobrazu kulturowego, obiektów zabytkowych (w tym także stanowisk archeologicznych), zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Koronowo nie posiada aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta i gminy, dysponuje jedynie planami dla poszczególnych obszarów.

W latach 2021 – 2022 uchwalono 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględnione są zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.

Poz. w rej.	Nazwa planu	Uchwała Rady Miejskiej w Koronowie	Dziennik Urzędowy Województwa (publikacja)
143	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Lipkusz 5” położonego w Koronowie, gm. Koronowo,	Uchwała nr XL/353/21 z dnia 26 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 2826 z dnia 2 czerwca 2021 r.

144	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „OGRODOWA” dla terenu położonego w Koronowie, gm. Koronowie.	Uchwała nr XL/354/21 z dnia 26 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 2827 z dnia 2 czerwca 2021 r.
145	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Nowym Dworze i Koronowie, gm. Koronowie.	Uchwała nr LIV/480/22 z dnia 30 marca 2022 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 1877 z dnia 6 kwietnia 2022 r.
146	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Tuszyny nad Kanałem Lateralnym” w Koronowie, gm. Koronowie.	Uchwała nr LXVIII/577/22 z dnia 30 listopada 2022 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6873 z dnia 9 grudnia 2022 r.
147	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Wilczu, gm. Koronowie.	Uchwała nr LXVIII/578/22 z dnia 30 listopada 2022 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6874 z dnia 9 grudnia 2022 r.

3. W przypadku, gdy na terenie planowanej inwestycji nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Opracowania planistyczne związane z rozwojem Gminy, które mogą mieć wpływ na zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, uzgadniane są z odpowiednimi służbami konserwatorskimi.

Wykaz ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2021 – 2022:

2021 r. – 164

2022 r. - 159

Wykaz ilości wydanych decyzji celu publicznego w latach 2021 – 2022:

2021 r. - 43

2022 r. - 48

Priorytet II

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Dziedzictwo jest zasobem nieodnawialnym, dlatego wymaga zintensyfikowanej ochrony i świadomego gospodarowania. Dziedzictwo może dawać miejsca pracy, pomagać wychodzić z ubóstwa i bezrobocia, dzięki niemu można realizować swoje pasje i twórczo spędzać czas, wreszcie może być ono sposobem inwestowania i magnesem dla prywatnych przedsiębiorców, ale też dźwignią rozwoju turystyki i przemysłów kreatywnych. Na poziomie lokalnym dziedzictwo kulturowe sprzyja utrzymywaniu spójności lokalnej społeczności, integrując mieszkańców. Mnogość podejść powoduje, że jest to najbardziej uniwersalne bogactwo niemal każdego obszaru rewitalizacji. Dzięki wielowiekowej trudnej historii i wielokulturowej tradycji, polskie miasta mają w większości potencjał, który czeka na odkrycie i wykorzystanie na potrzeby rewitalizacji.

Kierunek działań – Zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy

1. Zadanie – działania własne gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) polegające na zachowaniu zabytków, zatrzymaniu ich degradacji.

- Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej przy ul. Plac Zwycięstwa 22 w Koronowie. Przeprowadzony został kapitalny remont połączony z nadbudową jednej kondygnacji. Wykonano m.in. – roboty rozbiórkowe dachów, stropów drewnianych, ścian wewnętrznych, posadzki na parterze, demontaż stolarki okiennej i drzwiowej, roboty budowlane w piwnicy – powstały nowe ściany, schody, zamontowano nową stolarkę okienną i drzwiową, wykonano nową instalację wod.-kan., elektryczną i c.o. Powstał nowy piętrowy budynek. Budynek został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zbudowano windę i wejście bezprogowe dla wózków inwalidzkich od strony ul. Spichlerzowej.

Okres realizacji: marzec 2021 r. – listopad 2022 r.

Całkowity koszt: 1.414.291,78 zł

- kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 963.921,25 zł
- kwota dofinansowana z budżetu państwa – 113.402,49 zł
- wkład własny gminy – 336.968,04 zł

Punkt Informacji Turystycznej przed przebudową

Punkt Informacji Turystycznej po przebudowie

- Przebudowa ulicy Sienkiewicza w Koronowie, która znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa, wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Zakres inwestycji obejmował m. in.: wykonanie sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz wodociągowej, ułożenie nawierzchni drogi z kostki kamiennej granitowej wraz z ciągami pieszymi. Materiał uwzględniony w zakresie inwestycji jest spójny z istniejącą architekturą Starego Miasta.

Okres realizacji: maj 2022 r. – styczeń 2023 r.

Całkowity koszt: 4.296.916,29 zł

Wkład własny gminy - 4.296.916,29 zł

ul. Sienkiewicza przed przebudową

ul. Sienkiewicza w trakcie przebudowy

ul. Sienkiewicza po przebudowie

- Przebudowa ulicy Ogrodowej w Koronowie, która zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo, zlokalizowana jest na obszarze konserwatorskim dla strefy „B”. W ramach inwestycji została wykonana jezdnia o nawierzchni z betonu asfaltowego o szer. 6 m, dł. 709 mb, zakończona krawężnikami, chodnik po obu stronach ulicy z kostki betonowej brukowej,

zjazdy z kostki betonowej brukowej o szerokości i długości dostosowanej do istniejącej zabudowy. Ponadto wybudowana została kanalizacja deszczowa, a istniejąca sieć wodociągowa i kanalizacja sanitarna zostały wymienione.

Okres realizacji: luty 2022 r. – listopad 2022 r.

Całkowity koszt: 6.394.169,45 zł

Kwota dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład – 6.074.460,00 zł

Wkład własny gminy – 319.709,45 zł

ul. Ogrodowa przed przebudową

ul. Ogrodowa po przebudowie

- Rewitalizacja Placu Zwycięstwa. Jesienią 2022 r. rozpoczęła się inwestycja rewitalizacji koronowskiego rynku, który znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa, wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Projekt przewiduje m.in. utwardzenie rynku płytami granitowymi i kostką kamienną. Montaż masztów flagowych i elementów małej architektury takich jak lampy, stylowe słupki, donice, ławki. Na rynku pojawi się też stacja ładowania pojazdów elektrycznych, makieta przedstawiająca historyczny układ rynku w XVI w. i rzeźba upamiętniająca opata Engelberta, który przeniósł klasztor Cystersów z Byszewa do Koronowa. Ozdobą centralnego placu staromiejskiej części miasta stać się ma m.in. multimedialna fontanna wyposażona w ponad sto dysz. Intencją władarzy miasta jest stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców. Chodzi o takie zagospodarowanie przestrzeni, by można było w przyszłości organizować w tym miejscu koncerty i jarmarki.

Rynek przed przebudową

Rynek przed przebudową

Wizualizacja rynku

Trwające prace przy przebudowie rynku.

2. Działania polegające na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji oraz ich konserwowaniu.

- Dotacja w wysokości **20.000,00 zł**, na remont budynku położonego w Gościeradzu przy ul. Szkolnej 2, ujętego Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo – na remont pokrycia dachowego, montaż rynien, obróbkę komina i pokrycia okna „wole oko” blachodachówką.
- Dotacja w wysokości **8.505,00 zł**, na malowanie i naprawę elewacji kamienicy położonej w Koronowie, przy ul. Kościuszki 4, ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo, która znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r.
- Dotacja w wysokości **25.000,00 zł**, na prace konserwatorskie rokokowej ambony wraz z obrazem olejnym z przedstawieniem „Chrystusa Dobrego Pasterza” – etap I, należącej do wyposażenia kościoła we Wtelnie, wpisanej do rejestru zabytków pod nr B/300/1-41, decyzją z dnia 22 lutego 2012 r.

3. Działania polegające na przebudowie i modernizacji obiektów stanowiących własność gminy, budynków świetlic wiejskich z myślą o mieszkańcach – organizowaniu różnych form rekreacji, rozwijaniu zainteresowań lokalnych społeczności.

- Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Wilczu. W ramach projektu w budynku wymieniono stolarkę drzwiową i okienną, ocieplono ściany powyżej poziomu gruntu, ościeża okien i drzwi oraz stropodach. Ponadto wykonano remont kominów, obróbki blacharskie, prace z zakresu branży elektrycznej, instalację fotowoltaiczną i odgromową oraz prace odtworzeniowe wewnątrz budynku.

Okres realizacji: wrzesień 2021 r. – sierpień 2022 r.

Całkowity koszt: 779.867,59 zł

*Kwota dofinansowania EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)-
502.416,93 zł*

Wkład własny gminy - 277.450,66 zł

- ETAP II Przebudowa świetlicy wiejskiej w Więzownie. Wykonany został remont dachu, wymieniono stolarkę. Wykonano nową elewację wraz z dociepleniem ścian zewnętrznych. Przebudowano układ zbiornika szczelnego na nieczystości płynne. Wykonano prace odtworzeniowe tj. nową posadzkę, tynki wewnętrzne i malowanie.

Okres realizacji: 2022 r.

Całkowity koszt: 482.557,80 zł

Kwota dofinansowania z EFRROW – 118.053,00 zł

Wkład własny gminy - 364.504,80 zł

- ETAP I Modernizacja świetlicy wiejskiej w Hucie. Wykonane zostały roboty budowlane w następującym zakresie: docieplenie stropodachu, docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem nowej elewacji, modernizacja instalacji elektrycznej, prace budowlane odtworzeniowe.

Okres realizacji: 2021 r.

Całkowity koszt: 172.539,57 zł

Kwota dofinansowania z EFRR – 73.058,00 zł

Wkład własny gminy - 99.481,57 zł

4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.) dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków mogą udzielać minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, wojewódzki konserwator zabytków, a także organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa. Przepis art. 82 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że suma dotacji udzielonych przez poszczególne podmioty nie może przekroczyć wysokości 100% nakładów na ww. prace i roboty. W tym celu w przepisie ust. 3 tego artykułu zobowiązano podmioty udzielające dotacji do prowadzenia wykazów oraz wzajemnego informowania się o zakresie i wysokości udzielanych dotacji. W związku z powyższym, z otrzymanych informacji organów uprawnionych do udzielania tychże dotacji tj.: Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Wydziału

promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kujawsko-Pomorskiego Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynika, że środki zewnętrzne przeznaczone na dofinansowanie prac przy zabytkach w okresie sprawozdawczym otrzymały:

- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w Koronowie
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Łąsku Wielkim
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Byszewie
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała Archanioła we Wtelnie
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Mąkowsku

Priorytet III

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

1. Prowadzenie i monitoring gminnej ewidencji zabytków

1.1. Nastąpiła aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo. Dla wszystkich obiektów ujętych w GEZ wykonane są karty ewidencyjne.

1.2. W porozumieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura w Bydgoszczy, z wojewódzkiej ewidencji zabytków i w ślad za tym, z gminnej ewidencji zabytków zostały wykreślone dwa obiekty – dom nr 12 w Nowym Dworze i Dom nr 7 przy ulicy Dworcowej w Koronowie.

2. Dostęp do informacja o dziedzictwie kulturowym

2.1. Aktualne informacje o zabytkach znajdują się na stronie internetowej gminy Koronowo. Gmina Koronowo na stronie BIP (Biuletyn Informacji Publicznej) umieszcza aktualne informacje dotyczące zabytków – zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo, Gminny Program Opieki nad Zabytkami.

2.2. Gmina Koronowo posiada:

- własną stronę internetową
<https://www.koronowo.pl/>

- profil na portalu Facebook
<https://www.facebook.com/gminakoronowo>
- kanał na YouTube
<https://www.youtube.com/c/GminaKoronowo>

3. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

3.1. Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych i przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego. Dokonano dodruku zaktualizowanego planu miasta i Zalewu Koronowskiego. Przygotowano materiały informacyjno-promocyjno-reklamowe np. kartki okolicznościowe czapki, maseczki, koszulki, breloki, długopisy, smycze, odblaski, plecaki, namioty, kubki itp. Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w ramach projektu „Koronowo Naturalnie Inspirujące organizacja wydarzeń kulinarnych i wydanie publikacji promujących walory przyrodnicze, historyczne i turystyczne Gminy Koronowo”, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wydał opracowanie kalendarza w celu promowania walorów przyrodniczych i turystycznych gminy Koronowo wśród najmłodszych, w oparciu o prace dzieci i młodzieży biorących udział w konkursie plastycznym „Cztery pory roku w Synagodze”. Również w ramach powyższego projektu zostały wydane puzzle i kolorowanki w celu promowania walorów przyrodniczych, historycznych i turystycznych gminy Koronowo wśród najmłodszych.

Organizowane były konkursy np. Fotograficzny pn. „Wiosenna Gmina Koronowo”, konkurs na logo 655-lecia Nadania praw miejskich dla Koronowa, konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży w wieku 5-14 lat „Kartka Bożonarodzeniowa”, Najpiękniejszy ogród w Powiecie bydgoskim.

3.2 Gmina w okresie sprawozdawczym 2021 – 2022 r. ogłaszała konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych w zakresie:

1. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
2. Podtrzymania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej oraz kulturowej i udziela dotacji organizacjom pozarządowym;

W wyniku rozstrzygnięcia w/w konkursu w poszczególnych latach dotacje przyznano dla:

ROK	ORGANIZACJA i ZADANIE	KWOTA PRYZNANEJ DOTACJI
2021	Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Faure – zadanie pn. XXII Mariackie Wieczory Kameralne w Bazylice Mariackiej w Koronowie.	7.500,00
	Stowarzyszenie PRO MUSICA ORGANA – zadanie pn. Zjednoczeni muzyką – cykl koncertów organowych i kameralnych w Bazylice p.w. Wniebowzięcia NMP w Koronowie.	7.500,00
2022	Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Faure – zadanie pn. XXIV Mariackie Wieczory Kameralne w Bazylice Mariackiej w Koronowie	10.000,00
	Stowarzyszenie PRO MUSICA ORGANA – zadanie pn. Zjednoczeni muzyką – cykl koncertów organowych i kameralnych w Bazylice p.w. Wniebowzięcia NMP w Koronowie.	10.000,00
	Towarzystwo Miłośników Historii Batalionu Obrony Narodowej Koronowo – Koronowo- przywracamy pamięć. Czwartkowe Wieczory Historyczne	19.000,00

4. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.

4.1. Po wielu latach na wzgórze okalające Koronowo wróciła figura św. Jana Nepomucena. Figura po raz pierwszy stanęła na górze św. Jana w Grabinie po roku 1888. W tym czasie Koronowo nawiedziła potężna powódź w której zginęło kilku mieszkańców, wielu też straciło dobytek. Święty chronić miał miasto przed takimi zdarzeniami. Figura zniknęła ze wzgórza w czasie II wojny światowej. Po wojnie mieszkańcy postawili drugą, ale i ta notorycznie niszczona i rozbijana zniknęła. Teraz św. Jan Nepomucen powrócił by znów czuwać nad Koronowem. W maju 2021 roku odprawione zostało na wzgórzu św. Jana nabożeństwo majowe, podczas którego nastąpiło poświęcenie nowej figury. Uroczystość odbywająca się przy figurze, była też okazją, do dyskusji na temat Rewitalizacji parku Grabina. Przedstawiona została koncepcja planu ożywienia tego zakątka, która została wstępnie konsultowana z Towarzystwem Miłośników Ziemi Koronowskiej.

Figura św. Jana Nepomucena

Uroczystość na wzgórzu św. Jana

4.2. Mieszkańcy Mąkowarska upamiętnili swojego bohatera Zbigniewa Bryckiego, podchorążego AK, powstańca warszawskiego, który ma swój skwer w rodzinnej miejscowości.

1 sierpnia 2021 roku, w 77 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, po uroczystej mszy świętej odprawionej w kościele parafialnym pw. św. Wawrzyńca w Mąkowarsku, nastąpiło poświęcenie tablicy upamiętniającej patrona skweru – Zbigniewa Bryckiego.

Uroczyste poświęcenie tablicy upamiętniającej Zbigniewa Bryckiego na skwerze w Mąkowsku.

4.3. W naszej gminie trwają poszukiwania miejsca bitwy z Krzyżakami pod Koronowem, którą stoczono w 1410 roku. Bo choć źródła historyczne wskazują na okolice Wilcza, to dokładny punkt nie jest znany. Stąd pomysł pasjonatów ze Stowarzyszenia Historyczno – Archeologicznego „Bractwo”, by zaprosić do gminy Koronowo detektorystów. Podczas I Ogólnopolskiego Zlotu Poszukiwaczy Bitwy pod Koronowem wydobyto z ziemi wiele cennych przedmiotów. Pamiątek z przeszłości szukało w rejonie Wilcza, Lucimia i Łąska Wielkiego 170 pasjonatów historii.

Zlot poszukiwaczy Bitwy pod Koronowem

4.4. Niecodzienne znalezisko poszukiwaczy – połówka polskiego nieśmiertelnika z 1939 roku – znalezione pod Wilczem w naszej gminie, trafiła do syna żołnierza. Przekazanie pamiątki odbyło się w miejscowości Horodle, pod wschodnią granicą kraju w miesiącu listopadzie 2022 r.

Przekazanie polskiego nieśmiertelnika z 1939 roku.

4.5. Jarmark Cysterski z Inscenizacją Bitwy z Krzyżakami pod Koronowem

5. Wzbudzenie zainteresowania historią i kulturą materialną regionu zapisaną w dziełach architektury, budownictwa, lokalnej tradycji.

5.1. Zarówno w 2021 jak i 2022 roku w dniu 11 listopada godnie obchodzono Święto Niepodległości. Liczne delegacje, w obecności pocztów sztandarowych złożyły kwiaty i zapaliły znicze w miejscach pamięci. Dodatkowo, wkopując przy mogile tabliczkę, uczczono pamięć przedwojennego burmistrza Koronowa Lucjana Kosidowskiego. W obchodach uczestniczyło ponad 400 uczestników XV Bydgoskiego Rowerowego Rajdu Niepodległości, którzy w tym dniu pokonywali 111 km z hasłem „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Jak zawsze w 2021 r. odbył się pokaz amatorskiej grupy rekonstrukcyjnej z Klubu Jeździeckiego „Deresz”, „Młodzi w bojach roku 1920” – pod takim tytułem zaprezentowano widowisko historyczno-edukacyjne. Epizody z powrotu do macierzy i czasów inwazji bolszewickiej 1930 roku w 101 lecie wydarzeń przygotowały Grupa Rekonstrukcji Historycznej Garnizon Bydgoszcz i Grupa Rekonstrukcyjna Kujawsko- Pomorskiego Okręgu ZHR z Bydgoszczy. W widowisku brały także udział: Towarzystwo Historyczne Kcynia, Fundacja Polskiej Broni Pancерnej z Torunia, Muzeum Wału Pomorskiego w

Wałczu, Projekt SzlSBr 1942-1945 z Łodzi, Grupa Rekonstrukcyjna odtwarzająca lata 20-30-te XX wieku z Koronowa. W Bazylice pw. Wniebowzięcia NMP odbyła się uroczysta Msza Święta, a po niej patriotyczny koncert.

Inscenizacja obchodów Święta Niepodległości

W roku 2022 oficjalna część Święta Niepodległości rozpoczęła się od pokazu jazdy konnej. Wjeżdżając na rynek z czterech stron, poloneza wykonali członkowie Klubu Jeździeckiego Deresz. Jak zawsze była też orkiestra dęta, poczty sztandarowe, liczne delegacje i tłumy mieszkańców naszej małej ojczyzny.

Długi korowód przeszedł na cmentarz parafialny, na którym złożono wiązanki i kwiaty w miejscach pamięci. Wieczór pod hasłem niepodległości uczczono także pod względem artystycznym.

Obchody Święta Niepodległości

5.2. W dniu 15 września 2022 r. odbył się piknik historyczno-militarny, który miał na celu uczczenie 600 żołnierzy Batalionu obrony Narodowej, którzy walczyli w pierwszych dniach września 1939 roku w obronie granic, na linii jezior byszewskich. Samo wydarzenie odbyło się w Byszewie, przy Sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Królowej Krajin, gdzie w

uroczystej mszy świętej uczestniczyła delegacja funkcjonariuszy wraz z poczem sztandarowym Zakładu Karnego w Koronowie, a na terenie parafialnych ogrodów odbyła się inscenizacja nawiązująca do autentycznych wydarzeń związanych z walkami batalionu. Honorowym patronatem imprezę objął Mikołaj Bogdanowicz, Wojewoda Kujawsko-Pomorski oraz IPN.

PIKNIK HISTORYCZNO-MILITARNY BYSZEWO 1939

Gdy w parafialnych ogrodach trwała bitwa, na placu przy świątyni prezentowano sprzęt wojskowy i pojazdy. Swoje stoisko mieli m.in. terytorialiści, Towarzystwo Miłośników Historii Batalionu Obrony Narodowej Koronowo, Stowarzyszenie Historyczno-Archeologiczne Bractwo czy Zakład Karny w Koronowie.

W Byszewie, przy ołtarzu ustawionym na wodzie, odbyła się też msza św. ku czci żołnierzy.

Sanktuarium Maryjne w Byszewie

5.3. W okresie sprawozdawczym w Gminie Koronowo, organizowane było wiele różnych wydarzeń, między innymi takie jak:

- X Ogólnopolski Bieg Uliczny im. Braci Mikrutów

- Noc Muzeów

- Smaki lata

- Regaty Żeglarskie im. Kpt. ż. w. Tadeusza Ziółkowskiego o puchar Burmistrza Koronowa

- Arie na plaży – Ryszard Smęda zaprasza

- XXIII i XXIV Mariackie Wieczory Kameralne

Długą tradycję w koronowskiej bazylice mniejszej pw. Wniebowzięcia NMP mają Mariackie Wieczory Kameralne. Organy w bazylice w Koronowie cieszą się uznaniem wykonawców, zjeżdżają tu więc znakomici wirtuozi tego instrumentu.

**XXIV MARIACKIE
WIECZORY KAMERALNE**
w Bazylice Mariackiej w Koronowie
2022, niedziele, godz. 19.00

10.VII
Ernis Asanaliyev – skrzypce /Kirgistan/
Johannes Skudlik – organy /Niemcy/

24.VII
Jolanta Grzona – sopran /Lubichowo/
Zbigniew Gach – organy /Ślępski/

7.VIII
Róża Lorenc – skrzypce /Warszawa/
Wiktor Brzuchacz – organy /Legionowo/

21.VIII
Katarzyna Bierecka – sopran /Gdynia/
Gedymin Grubba – organy /Gdańsk/

PARTNER
Fundacja Promocji Sztuki im. Gabrieli Faure

MECENAT
Miasto Koronów
Urząd Miejski w Koronowie
Urząd Miejski w Legionowie

ORGANIZATORZY
Województwo Łódzkie
Kujawsko-Pomorskie
Urząd Miejski w Koronowie
Urząd Miejski w Legionowie

IMPREZA TOWARZYSZĄCA MIĘDZYKRAJOWEMU FESTIWALOWI
RECYTACJI ORGANOWYCH W KATOWICACH
www.faure.org.pl
WSTĘP WOLNY

- Jarmark świąteczny

Jarmark w Koronowie spotkał się dużym odzewem mieszkańców. Jednym z punktów programu było ogłoszenie wyników konkursu na ozdobę świąteczną z motywem sportowym. Zadanie do łatwych nie należało, spore grono dzieci i młodzieży podjęło jednak wyzwanie..

6. Wspieranie rozwoju lokalnych inicjatyw kulturotwórczych w zakresie podtrzymywania miejscowych tradycji folklorystycznych.

6.1. Dożynki Gminy Koronowo w roku 2021

Niegdyś dożynki gminne organizowano w „Tuszynach”, w miejscu gdzie rozgrywane były także bitwy o Koronowo z Krzyżakami. Potem zabawy z okazji zakończenia żniw odbywały się przy hali widowiskowo-sportowej. Obecnie na miejsce dożynek wybrano rozległy plac przy ul. Klasztornej. Najpierw odprawiono dziękczynną mszę św. w koronowskiej bazylice, potem uroczystości przeniosły się na plac dożynkowy, gdzie po oficjalnej części święta plonów, obejrzeć można było występy oraz skosztować domowych wypieków pań z kół gospodyń wiejskich. Wśród atrakcji nie tylko ludowe propozycje. W ofercie także "Narodowe czytanie". Tym razem posłuchać można było utworu Gabrieli Zapolskiej „Moralność Pani Dulskiej”. Na lekturę zaprosili goście dożynek pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Koronowie.

„Narodowe czytanie”

W roku 2022 Dożynki Gminy Koronowo odbyły się w Byszewie

Swoją obecnością zaszczyli nas m.in. Poseł na Sejm RP Pani Iwona Kozłowska, Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski Pan Radosław Kempinski oraz Pan Wojciech Porzych - Starosta Bydgoski. Medal Starosty Bydgoskiego „Za Zasługi dla Powiatu Bydgoskiego” otrzymali: Radna Rady Miejskiej w Koronowie Pani Katarzyna Szulta-Romaniuk oraz Pan Włodzimierz Domek harcmistrz - Kierownik Pracowni Regionalistycznej WSG w Koronowie.

6.2. W roku 2022 nastąpiła inauguracja obchodów Urodzin Miasta.

W Kruszwicy, czyli grodzie gdzie król Kazimierz Wielki wydał akt lokacyjny dla miasta, symbolicznie zainaugurowano obchody 655 - lecia nadania praw miejskich dla Koronowa.

W niedzielę (18 grudnia) do Kruszwicy przyjechali przedstawiciele władz samorządowych oraz grupy historyczne. Wydarzenie było transmitowane na żywo za pomocą mediów społecznościowych. Odbyła się msza święta oraz rekonstrukcja wydarzeń z 18 grudnia 1368 roku. To właśnie wtedy w Kruszwicy król Kazimierz Wielki nadał akt lokacyjny dla Koronowa. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz.

Jeszcze tego samego dnia – już w Koronowie – w Centrum Kultury Synagoga odbył się koncert Anny Hnatowicz. W ten sposób zainaugurowano obchody 655 rocznicy nadania praw miejskich, które potrwać przez cały rok 2023. Oficjalne obchody przewidziane są 16 – 18 czerwca 2023 roku.

Dzień później (19 grudnia) odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej w Koronowie. Sala ratusza zapełniła się od przedstawicieli władz samorządowych, klubów sportowych, instytucji, służb mundurowych, lokalnych szkół, duchowieństwa.

Podczas sesji nagrodzono statuetkami Felix Vallis dwóch zasłużonych mieszkańców gminy Koronowo. Felix Vallis z łaciny oznacza Szczęśliwa Dolina – tak Cystersi nazywali to miasto. Statuetkami wyróżniani są zasłużeni mieszkańcy gminy, a także organizacje.

Statuetki Felix Vallis

W związku z planowanymi w roku 2023 obchodami urodzin Miasta, w roku 2022 został ogłoszony i rozstrzygnięty konkurs na logo promujące te obchody.

Logo promujące obchody 655 rocznicy nadania praw miejskich dla Koronowa

7. Turystyczna promocja regionu

7.1. Materiały promujące gminę Koronowo dostępne były np. podczas targów Lato na wsi w Minikowie, Festiwalu Tradycji Pomorza Zachodniego w Przelewicach z udziałem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Gmin Cysterskich. Materiały są dostępne również w Bydgoskim Centrum Informacji Turystycznej ora w lokalnych ośrodkach wypoczynkowych i zajazdach.

7.2. Dzięki prężnej działalności m.in. stowarzyszeń, klubów sportowych i innych podmiotów, a także sołectw, świetlic, MGOK i MGOSiR odbyło się wiele ciekawych wydarzeń np. Czwartkowe Wieczory Historyczne, Dzień Strażaka, IV Roller Cup oraz Wielki Festyn Rodzinny, Festiwal Piosenki ŻEGLARSKIEJ „Szuwarowe Szanty”. Wydarzenia często wspierane są finansowo lub rzeczowo przez gminę Koronowo.

7.3. W roku 2022 podjęta została współpraca z niemiecką telewizją w zakresie produkcji telewizyjnej „Harmonika i Jodłowanie” w telewizji Alpenwelle Hit Express TV, promującej gminę Koronowo i Kapelę Koronowiacy.

7.4. Gmina Koronowo w ramach partnerstwa zagranicznego współpracowała z 3 partnerami zagranicznymi. Partnerami tymi była Gmina Senden w Niemczech, Gmina Spinetoli we Włoszech i Samorząd Rejonu Wileńskiego z Gminą Czarny Bór na Litwie. W

roku 2022 delegacja z naszej gminy odwiedziła naszych partnerów w Senden. Gmina była też członkiem Stowarzyszenia Króla Kazimierza Wielkiego, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Gmin Cysterskich, Lokalnej Grupy Działania „Trzy Doliny”, Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz, Kujawsko-pomorskiej organizacji Turystycznej.

7.5. W gminie Koronowo promowane są produkty kulinarne, wpisane na listę produktów tradycyjnych, którymi są lody koronowskie i pierogi z kapustą kiszoną i ziemniakami rozpowszechnione we wsi Bytkowice.

8. Stworzenie infrastruktury turystycznej w ramach promocji regionu

8.1. Ze względu na rozbudowę budynku przy ul. Plac Zwycięstwa 22, Punkt Informacji Turystycznej od 28 kwietnia 2021 r. został przeniesiony na ul. Sienkiewicza 4. Informacja o zmianie lokalizacji pojawiła się m.in. na stronie www, w mediach społecznościowych i dodatkowo została sporządzona mapka z nową lokalizacją. Pod koniec 2022 roku, po rozbudowie budynku, Punkt Informacji Turystycznej wrócił na swoje stare miejsce przy Placu Zwycięstwa. Punkt Informacji Turystycznej posiada do dyspozycji materiały informacyjno- promocyjne zarówno bezpłatne jak i przeznaczone do sprzedaży, w tym między innymi: plany miasta, mapy Zalewu Koronowskiego, magnesy, widokówki, czapki, foldery, kubki, flagi i banderki Koronowa, flagi państwowe, torby, koszulki, breloki o monety okolicznościowe. Materiały bezpłatne to, folder turystyczny i historyczny, informator o gminie, plan miasta i mapa Zalewu Koronowskiego i okolic. Główne zadanie, to szeroko rozumiana informacja, której zakres jest rozległy. Wydaje się, że PIT spełnia oczekiwania turystów, bowiem dyspozycyjność wykracza niekiedy poza swoje ramy czasowe, co związane jest z dostosowaniem czasu pracy do potrzeb turystów i klientów. Do Punktu Informacji Turystycznej mogą zgłaszać się grupy wycieczkowe celem ustalenia terminu zwiedzania Koronowa i okolic z przewodnikiem. Usługa przewodnika jest całkowicie bezpłatna. Trudna do oszacowania jest ilość turystów odwiedzających Gminę Koronowo w ciągu roku. Wynika to m.in. z faktu wielkości gminy, jej potencjału turystycznego czy bardzo dużej ilości domków letniskowych. Bardzo wielu turystów, szczególnie indywidualnych, zwiedza atrakcyjne miejsca kierując się własnym wyborem i wiedzą zaczerpniętą między innymi ze stron internetowych.

8.2. Podjęto współpracę z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym Oddziałem przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w zakresie wykonania prac związanych z aktualizacją i odnowieniem szlaków turystycznych na terenie gminy Koronowo (głównie prace znakarskie na szlaku w okolicach Byszewa – szlak długości ok. 6,5 km). Powstały nowe tablice informacyjne o szlakach pieszych PTTK, które znajdują się w okolicach przystanku PKS w Koronowie oraz sanktuarium w Byszewie, a także w sąsiednim Wierzchucinku.

8.3. Zostały odświeżone stojaki rowerowe zlokalizowane w Koronowie przy budynku Urzędu na ul. Pomianowskiego, przy hali MGOSiR oraz na rynku.

Podsumowanie

W okresie sprawozdawczym podejmowano szereg działań związanych z dbałością o zachowanie istniejących walorów zabytkowych oraz wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego w polityce rozwoju Miasta i Gminy Koronowo. W miarę możliwości podjęto działania związane z zahamowaniem degradacji substancji zabytkowej, kształtowaniem atrakcyjnego wizerunku naszej Gminy.

Ponadto wskazano w jaki sposób kształtował się rozwój i promocja walorów turystycznych z wykorzystaniem w tym celu obiektów zabytkowych, bogactwa przyrody oraz regionalnej tradycji. Przedstawiono wiele działań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. Cykliczność podejmowanych działań, szczególnie edukacyjnych, z uwzględnieniem historii i tradycji Gminy Koronowo, pozwoliło w miarę posiadanych środków budżetowych na osiągnięcie zamierzonych efektów, w tym w szczególności zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, Gmina Koronowo współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, a także z kościołami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego całej gminy. Zadania wspierane były również przez projekty edukacyjne i promocyjne mające na celu wzrost świadomości kulturalnej oraz rozbudzenie zainteresowania zabytkami i historią miasta i gminy wśród mieszkańców.

Uzasadnienie

Uchwałą Nr XXXIII/287/20 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 23 grudnia 2020 roku, został przyjęty „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”. Stosownie do dyspozycji art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 840) organ wykonawczy sporządza co dwa lata sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia radzie gminy.

Załącznik do przedmiotowej uchwały prezentuje zakres działań podejmowanych przez koronowski samorząd w zakresie opieki nad zabytkami w pierwszym okresie sprawozdawczym, tj. przypadającym na lata 2021 – 2022.

Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi realizację ustawowego wymogu odniesienia się przez Radę Miejską w Koronowie do przedłożonego przez Burmistrza Koronowa sprawozdania z realizacji gminnego programu nad zabytkami.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	LXXVII/643/23
Data dokumentu	2023-04-26
Organ wydający	Rada Miejska w Koronowie
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”, za okres 2021 - 2022
Identyfikator dokumentu	E1633D6A-10B7-40FD-A22C-D2FC94969BA2

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-25002932
Numer seryjny	5925BC0AC83D228D2764C3B49664FE7D
Osoba podpisująca	BOGUSŁAW GUZIŃSKI
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	28.04.2023 10:44:31
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL